

Περιβαλλοντική αξιολόγηση

- Περιβαλλοντικές στάσεις
  - Θεωρητικά μοντέλα
  - Ερευνητικά δεδομένα
-

Αξιολόγηση του περιβάλλοντος: Περιβαλλοντικές στάσεις

- **Διαστάσεις** της περιβαλλοντικής αξιολόγησης (μοντέλο ABC):
  - ✓ A-Ευχαρίστηση (ευχάριστο vs. δυσάρεστο),
  - ✓ B-Δυνατότητα (ευρύχωρο vs. στενό).
  - ✓ C-Κινητοποίηση (ενδιαφέρον vs. ανιαρό),
- **Φυσικές μεταβλητές** που επηρεάζουν την αξιολόγηση:
  - ✓ Πολυπλοκότητα (αριθμός και ποικιλία στοιχείων),
  - ✓ Συνοχή (δομή-οργάνωση των στοιχείων),
  - ✓ Φυσικότητα (αριθμός των φυσικών στοιχείων),
  - ✓ Περίγυρος (σαφώς προσδιορισμένοι χώροι).

Το μοντέλο των Kaplan & Kaplan (1982, 1989)

- Βασίζεται στα **κίνητρα** για να εξηγήσει την **εμπλοκή** και τα **ενδιαφέροντα** του ατόμου για το περιβάλλον.
- Η **πολυπλοκότητα** είναι ρυθμιστικός παράγοντας της εμπλοκής. Μέτρια επίπεδα πολυπλοκότητας συνδέονται με θετικότερες αξιολογήσεις.
- Η δυνατότητα **προσανατολισμού** επηρεάζει την εκτίμηση του πλαισίου από το άτομο.
- Τα (θετικά ή αρνητικά) **συναισθήματα** επηρεάζουν την εμπειρία (προσέγγιση ή αποφυγή) με το πλαίσιο, έτσι ώστε να διευκολύνουν ή να δυσχεραίνουν την κατανόησή του.

Το μοντέλο του Küller (1991)

- Το **συναισθηματικό στοιχείο** αποτελεί τη βάση της περιβαλλοντικής αξιολόγησης.
- Το συναισθηματικό στοιχείο επηρεάζεται από: (α) το φυσικό περιβάλλον, (β) το κοινωνικό περιβάλλον, (γ) το άτομο.
- Ο ρόλος της προσπάθειας για **έλεγχο** των καταστάσεων. Η δραστηριοποίηση προσαρμόζεται στις δυνατότητες.
- Η παρόμοια γνώμη διαφορετικών ατόμων για τα περιβάλλοντα είναι αποτέλεσμα ομοιοτήτων μεταξύ των ατόμων μάλλον, παρά μιας εσωτερικής ενότητας των ίδιων των περιβαλλόντων.

Ψυχοβιολογία και πειραματική αισθητική

Berlyne (1971)

- Υπάρχουν ψυχολογικοί παράγοντες που καθορίζουν την αισθητική αντίληψη ανεξαρτήτως καλλιτεχνικού ύφους.
- Η ενασχόληση με την τέχνη αποτελεί ειδική εκδήλωση διερευνητικής συμπεριφοράς. Συνδέεται τόσο με την αισθητηριακή αντίληψη όσο και με τα κίνητρα.
- Ερεθίσματα που διεγείρουν την περιέργεια είναι: ο νεωτερισμός, η αβεβαιότητα, η ασυνέπεια και η πολυπλοκότητα.
- Η συνάφεια της εκδήλωσης ενδιαφέροντος με τις παραπάνω μεταβλητές είναι καμπυλόγραμμη.

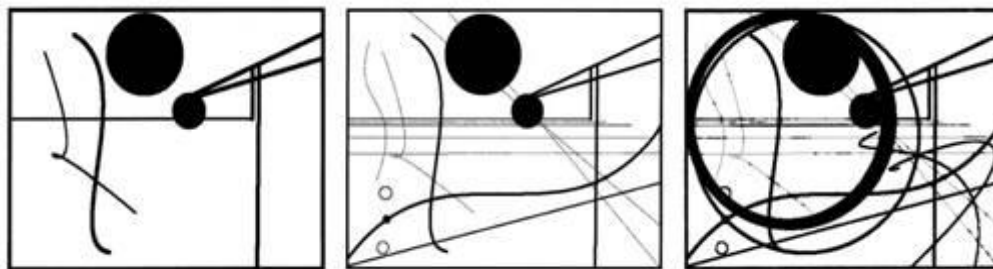
Παραδείγματα ερεθισμάτων μεταβλητού ενδιαφέροντος

Βεβαιότητα vs. ασάφεια

Συμμετρία vs. ασυνέπεια

Πολυπλοκότητα

Οικειότητα vs. νεωτερισμός

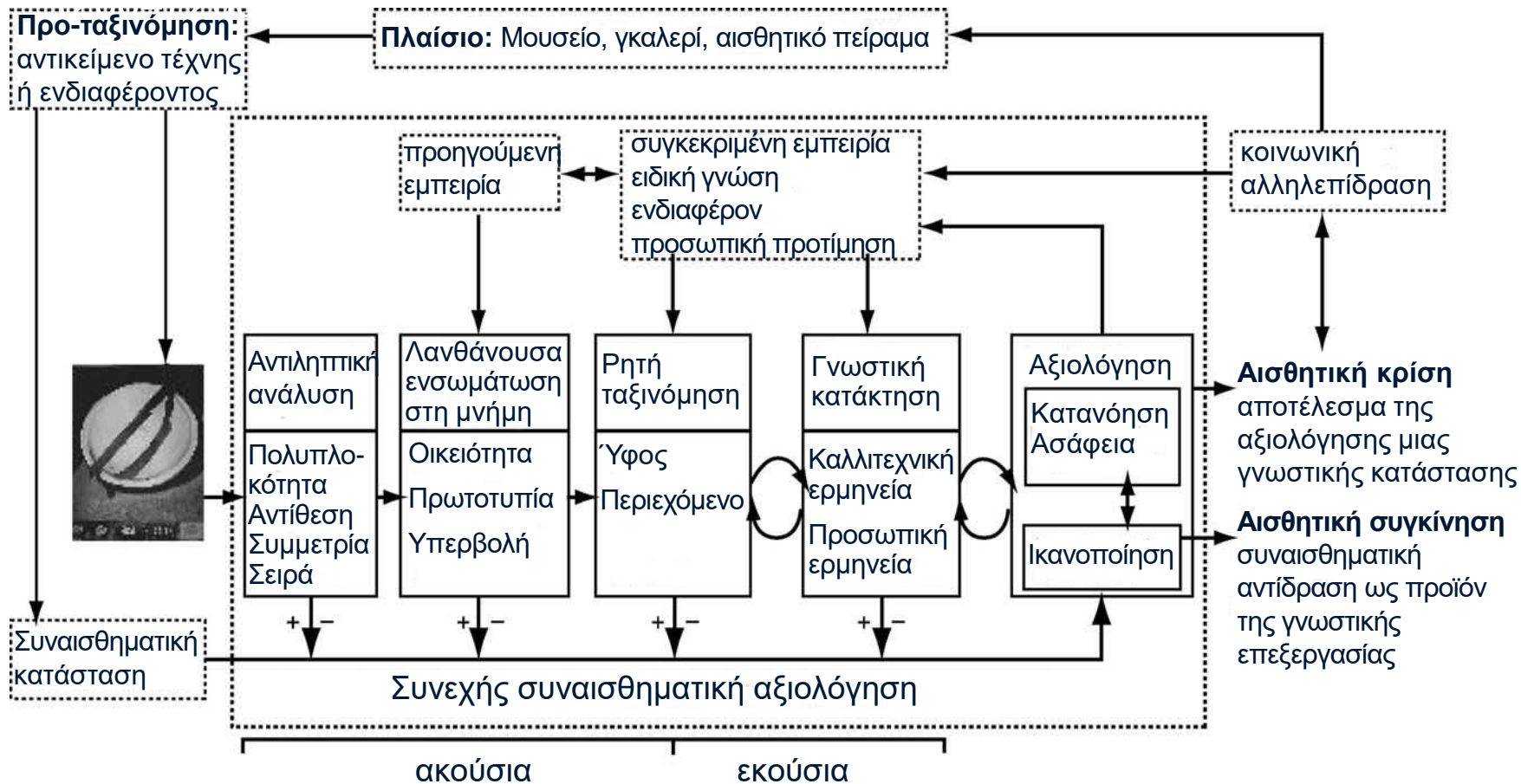
Ψυχολογία της αισθητικής: εννοιολογικό πλαίσιο

Jacobsen, 2006

Ένα μοντέλο της αισθητικής εμπειρίας

Leder, Belke, Oeberst, & Augustin, 2004

Ερευνητικά δεδομένα

- Τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος επηρεάζουν τον τρόπο που θα αντιληφθούμε τα ερεθίσματα (Maslow & Mintz, 1956).
- Τα ευχάριστα περιβάλλοντα συντελούν στην αύξηση της ηρεμίας και του αισθήματος ασφάλειας και στη μείωση της επιθετικότητας (Sorte, 1970).
- Τα άτομα τείνουν να εκδηλώνουν μεγαλύτερη εξωστρέφεια και συναισθηματική σταθερότητα σε ευχάριστα περιβάλλοντα, ανεξάρτητα από τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους (Küller, 1972).

Ερευνητικά δεδομένα

- Η διευθέτηση του χώρου επηρεάζει την αξιολόγηση του περιβάλλοντος, όσο και τη στάση των ατόμων στη διαπροσωπική τους επικοινωνία (Mehrabian & Russell, 1974).
- Ο επανασχεδιασμός μονάδων ανοϊκών ηλικιωμένων σύμφωνα με τις οικείες προτιμήσεις τους μείωσε σημαντικά τις αρνητικές επιπτώσεις της ιδρυματοποίησης (Küller, 1988).
- Όμως, απαιτείται περαιτέρω έρευνα με συχνότερη μεταφορά των εργαστηριακών ευρημάτων στο πεδίο και αξιοποίηση των πρόσφατων πορισμάτων των νευροεπιστημών.

Περιβαλλοντική προτίμηση και ηλικία

- Η περιβαλλοντική αξιολόγηση των παιδιών είναι περισσότερο φορτισμένη συναισθηματικά από ό,τι των ενηλίκων.
- Τα παιδιά είναι λιγότερο ικανά να δώσουν υψηλού επιπέδου εκτιμήσεις του περιβάλλοντος από ό,τι οι ενήλικες.
- Νήπια: κλειστοί χώροι → Παιδιά: ανοιχτοί χώροι → Έφηβοι: ιδιωτικότητα → Ενήλικες: προοπτική και προστασία.
- Τα ηλικιωμένα άτομα είναι πιο ευαίσθητα στα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά από ό,τι οι νεώτεροι.
- Συμπερασματικά, η περιβαλλοντική αξιολόγηση επηρεάζεται από 3 ατομικούς παράγοντες: (α) το ηλικιακό στάδιο, (β) το ατομικό ιστορικό, και (γ) την απόκλιση από τις νόρμες (Baltes, 1979).